

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Cultura Latina Medieval		Código	613G02033
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina			
Coordinación	Lopez Pereira, Jose Eduardo	Correo electrónico	e.pereira@udc.es	
Profesorado	Lopez Pereira, Jose Eduardo	Correo electrónico	e.pereira@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo de diversos aspectos do sistema literario da Idade Media latina, en particular relacionados coa produción do texto: fontes básicas, relación con outras culturas, xéneros, etc. Dada a pertencencia da materia ao Grao en galego e portugués, prestarase especial atención á relación entre a cultura latina e as vernáculos (sobre todo a galego-portuguesa).			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria no campo dos estudos latinos medievais	A1 A29		
Saber analizar e comentar textos literarios e non literarios latinos da Idade Media utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2 A16		
Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina da Idade Media.	A11 A13		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información especializados no campo dos estudos latinos medievais.		B1	
Adquirir capacidade de autoformación no campo dos estudos latinos medievais.		B3 B6	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas, particularmente a historia das literaturas medievais vernáculos.		B5	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento, de exercer o pensamento crítico e apreciar a diversidade cultural.		B7 B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Cuestións conceptuais. Caracterización xeral da Europa medieval. Periodización.	1.1 Cuestións conceptuais. 1.2 Caracterización xeral da Europa medieval. 1.3 Periodización
2. As fontes básicas da cultura latina medieval.	2.1 O legado clásico. 2.2 A cultura cristiá.
3. Relación da cultura latina con outras.	3.1 A cultura grega. 3.2 A cultura xermánica. 3.3 A cultura celta. 3.4 A cultura eslava.

4. Características do latín tardío e medieval e a súa relación coas linguas vernáculas.	4.1 Caracterización do latín tardío e medieval 4.2 Relación do latín tardío e medieval coas linguas vernáculas románicas e non románicas.
5. A poesía latina medieval e as súas relacións coa poesía nas linguas vernáculas (en particular coa galego-portuguesa)	5.1 A épica. 5.2 A poesía de amor. 5.3 A lírica relixiosa. 5.4 O debate. 5.5 Poesía satírica e goliárdica.
6. A prosa latina medieval e a súa relación coa prosa nas linguas vernáculas.	6.1 Haxiografía. 6.2 Textos historiográficos. 6.3 Itinerarios. 6.4 Narrativa en prosa.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A2 A16	16	16	32
Traballos tutelados	A11 B6	0	16.5	16.5
Lecturas	B1 B3 B8	0	30	30
Análise de fontes documentais	A1 A2 A29	0	15	15
Proba mixta	B5 B7	2	0	2
Sesión maxistral	A13	16	0	16
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Traballos tutelados	Pequenos traballos que se irán indicando ao longo do curso relativos aos temas de aprendizaxe colaborativa, onde o alumno terá que demostrar a asimilación de conceptos, manexo da bibliografía e/ou aplicación dunha metodoloxía concreta.
Lecturas	Lectura dos manuais, artigos e monografías que se indiquen para cada tema, así como dos materiais que se poñan a disposición do alumnado a través da plataforma de teleformación.
Análise de fontes documentais	Análise dos textos medievais que se comentarán especialmente nas sesións maxistrais e de aprendizaxe colaborativa. Indicaranse ao longo do curso os textos e as traducións recomendadas.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas sobre contidos do programa.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Os traballos estarán relacionados cos temas destinados á aprendizaxe colaborativa. Consistirán en comentarios de textos, reseñas de artigos, aplicacións de métodos de análise ou outras actividades puntuais que se consideren proveitosas para a autoaprendizaxe do alumno. O profesor fará un seguimento destes traballos e atenderá dúbidas sobre os mesmos no horario de titorías ou a través do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A13	Asistencia ás aulas.	10
Aprendizaxe colaborativa	A2 A16	Asistencia ás aulas, participación nas mesmas e realización das tarefas que se encomenden.	25
Traballos tutelados	A11 B6	Entrega dos traballos que se indiquen e boa cualidade dos mesmos	15
Proba mixta	B5 B7	Responder correctamente a cuestións sobre o programa da materia nun exame escrito que se realizará na data oficial aprobada pola Xunta de Facultade	50

Observacións avaliación
As cualificacións polos traballos tutelados, asistencia ás sesións maxistrais e traballos de aprendizaxe colaborativa manteranse nas convocatorias de xuño e xullo.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Bodelón, S. (1989). Literatura latina de la Edad Media en España. Madrid - Brunzhölz, F. (1975-92). Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters. München - Cavallo, G.-Leonardi, C.-Menestò, E. (eds.) (1993-). Lo spazio letterario del Medioevo. 1. Il Medioevo latino. Roma - Curtius, E. R. (1955). Literatura europea y Edad Media latina. México-Madrid-Buenos Aires - Dronke, P. (1968). Medieval Latin and the Rise of European Love-Lyric. Oxford - Dronke, P. (1995). La lírica en la Edad Media. Barcelona - Leonardi, C. (ed.) (2002). Letteratura latina medievale (secoli VI-XV). Un manuale. Firenze - Genicot, L. (dir.) (1972-). Typologie des sources du Moyen Âge occidental. Turnhout - Manitius, M. (1911-31). Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters. München - (). ALIM, Archivio della Latinità Italiana del Medioevo <http://www.uan.it/alim/>. - (). Bibliotheca Augustana <http://www.fh-augsburg.de/~harsch/a_alpha.html>. - (). Latin Library <http://www.thelatinlibrary.com/>. - Moralejo Álvarez, J. L. (2002). La poesía latina medieval: apuntes para una clasificación genérica. León - Díaz y Díaz, M. C.-Díaz de Bustamante, J. M. (eds.) (2005). Poesía latina medieval. Firenze
Bibliografía complementaria	A bibliografía complementaria indicase con cada tema

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías